

Grenverket Södertörn redovisar 2012-2

Goda resultat och framtidsfokus

Grenverket Södertörns resultat
november 2009 – december 2011

Pernilla Unell
Projektsamordnare

Utgivare: Samordningsförbundet Östra Södertörn
Projekt Grenverket Södertörn

Upplysningar: Pernilla Unell
08-606 89 80
pernilla.unell@hanninge.se
www.samordningsforbundetostrasodertorn.se/grenverketsodertorn

Grenverket Södertörn ger unga som behöver samhällets stöd nya möjligheter att få jobb eller börja studera. Projektet bygger på ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting samt Botkyrka, Hanninge, Huddinge och Södertälje kommuner. Det medfinansieras av Europeiska socialfonden (ESF) och har möjliggjorts av samordningsförbunden i de fyra kommunerna.

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Inledning.....	5
2. Datainsamling och metod.....	6
2.1 Deltagaredovisningen.....	6
2.2 Avgränsningar	6
2.2.1 Delprojektens utveckling.....	6
2.3 De särskilda insatserna	6
2.4 Implementering	7
3. Projektets deltagare	8
3.1 Antal deltagare i delprojekten	8
3.2 Deltagarnas ålder	9
4. Deltagarnas sysselsättning efter projektet	11
5. Övriga projektgemensamma mål.....	12
5.1 Myndighetsövergripande handlingsplan	12
5.2 Möjligheter till arbete eller utbildning genom projektets insatser	13
5.3 Projektpersonal och berörda chefers nöjdhet med samarbetet	13
6. Projektets särskilda insatser	14
6.1 Supported Employment (SE)	14
6.2 Orienteringskurser	15
6.3 Anpassade yrkesutbildningar	15
7. Framtidsfokus.....	19
Litteraturlista.....	21

Sammanfattning

Projektet Grenverket Södertörn har nu pågått i drygt två år. Det påbörjades den 1 november 2009 och kommer att avslutas den 30 juni 2012.

I den här rapporten presenteras projektets resultat per den 31 december 2011. Projektet har under denna period haft 1 726 inskrivna deltagare. Av dem som skrivits in har 46 procent varit kvinnor och 54 procent män. Under samma period har 1 166 deltagare slutat i projektet. Av dessa har 53 procent gått vidare till antingen arbete eller studier. Det resultatet skiljer sig dock åt mellan män och kvinnor. Kvinnor har gått vidare till arbete eller studier i 56 procent av fallen och män i 52 procent av fallen. Såväl män som kvinnor ligger dock med god marginal över målet om 45 procent vidare till arbete eller studier som projektet har. Projektet har vidare som målsättning att 95 procent av deltagarna ska ha en myndighetsövergripande handlingsplan i samband med avslut i projektet. Vi kan dock redan konstatera att det målet kommer projektet inte att kunna uppnå. Av de deltagare som avslutats i projektet har endast cirka 50 procent en myndighetsövergripande handlingsplan.

I projektansökan avsattes drygt en femtedel av budgeten till Supported Employment (SE), som är en av projektets tre särskilda insatser. Ett särskilt nätverk finns och två utbildningstillfällen har genomförts för SE-handledare i samarbete med Arbetsförmedlingen och en utbildning i samarbete med företaget MISA. Alla delprojekt har nu utbildade SE-handledare som stöttar ungdomar och arbetsgivare på arbetsplatserna eller skolorna.

Den andra särskilda insatsen är Orienteringskurser. Efter upphandling slöt Grenverket Södertörn avtal med Infokomp om att köpa utbildningar av dem. Under de tre terminer som kursen genomfördes deltog totalt 40 ungdomar.

Anpassade yrkesutbildningar i samarbete med Komvux är projektets tredje särskilda insats. Under fyra terminer har fyra säljutbildningar, tre caféutbildningar och fyra lagerutbildningar genomförts med totalt cirka 160 deltagare.

Utöver detta arbetar projektet mycket med att utveckla metoder för kartläggning och myndighetsövergripande handlingsplaner.

Projektet kommer under det återstående året av projektet framförallt ägna sig åt att finslipa metoder samt att verka för att lyckosamma samarbeten och metoder får leva kvar efter projektavslut.

1. Inledning

Grenverket Södertörn är ett fyraårigt projekt som medfinansieras av Europeiska Socialfonden (ESF). Ursprungligen skulle projektet varit treårigt, men beslut fattades under 2011 om att förlänga projektet, läs mer om det längre ned.

Projektet riktar sig till ungdomar 16-24 år i Botkyrka, Haninge, Huddinge och Södertälje som varken arbetar eller studerar. Ett viktigt mål med projektet är att utveckla nya metoder och myndighetssamarbeten som leder till arbete eller studier. Lyckosamma metoder ska sedan vävas in i ordinarie verksamhet och spridas till andra. Målsättningen är att skapa ökad samordning av insatserna och förebygga att ungdomar faller ur systemen. Dessutom är avsikten att skapa ett ökat utbud av insatser för de unga som har en diffus och/eller komplex problematik (Ansökan till ESF 2009-3010096).

Projektet bygger på att olika myndigheter samverkar för att stödja ungdomarna: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting och kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge och Södertälje. Grenverket Södertörn initierades av samordningsförbunden i de fyra kommunerna. Projektägare är Samordningsförbundet Östra Södertörn, där också projektkansliet bestående av projektsamordnare och projektkonom finns.

Den här rapporten speglar de huvudsakliga resultaten under perioden november 2009 – december 2011 och utgår först och främst från den deltagarredovisning som projektet samlar in för vidarebefordran till Statistiska Centralbyrån. Hänvisningar finns också till rapporter från projektets externa utvärderare och utbildningsanordnare. Rapporten ger också en bild av hur projektet ser på framtiden för verksamheten.

Den 1 april 2011 meddelade ESF att det skulle vara möjligt för pågående projekt att ansöka om medel för förlängning. Samordningsförbundet Östra Södertörn skickade i maj, på uppdrag av samtliga samverkande samordningsförbund, in en ansökan om medel. Ansökan lämnades in om medel motsvarande knappt 25 procent av det belopp som ursprungligen beviljades från ESF. Målet med förlängningsansökan var att möjliggöra att driva projektet vidare med ungefär samma personalstyrka och utbud av aktiviteter till och med den sista december 2012. Därefter skulle projektet skalas ned och avslutas den sista juni 2013. Den 22 september 2011 fattade ESF beslut om att bevilja medel för förlängning i enlighet med ansökan.

2. Datainsamling och metod

Den här rapporten består av en kvantitativ del som behandlar projektets resultat sett till deltagarantal och sysselsättning efter projektet. Den består också av en mer kvalitativ del som handlar om hur projektet arbetar med sina särskilda insatser och resultatet av dessa. Dessutom finns en beskrivande del som redovisar hur projektet arbetar med implementerings- och framtidsfrågor.

2.1 Deltagaredovisningen

Varje månad rapporterar delprojekten sina deltagare till projektsamordnaren. De uppgifter som redovisas ligger sedan till grund för rapportering till Statistiska Centralbyrån, SCB. Samma uppgifter har också använts som grund för den här rapporten. De uppgifter som rapporteras är för var och en av deltagarna personnummer, startdatum, slutdatum, avbrottsorsak och antal timmar i aktiviteter.

Som ett komplement till den här SCB-redovisningen samlar projektet också in uppgifter om vilka av deltagarna som, i samband med avslut, har en myndighetsövergripande handlingsplan.

2.2 Avgränsningar

Vissa deltagare har tagits bort inför statistikbearbetningen. För det första är det de deltagare som har skyddad identitet, fyra stycken totalt i projektet under denna period (dessa ingår dock i siffran totalt antal deltagare i projektet). Då dessa är avidentifierade i deltagaredovisningen så går det inte att följa en enskild deltagare. För det andra redovisas en deltagare som ingått i två delprojekt endast i det projekt där han eller hon senast är inskriven. En person som skrivits in i samma delprojekt flera gånger redovisas inte heller mer än en gång. Om en person skrivits ut av olika anledningar väljs den senaste orsaken. En person som skrivits ut och sedan på nytt skrivs in utan att skrivas ut igen räknas som pågående och inte avslutad.

2.2.1 Delprojektens utveckling

Grenverket Södertörn har fem delprojekt: Lyra, Paraplyprojektet, Slussen, Spången och Ungdomsteamet. De har alla delvis olika inriktning och arbetar med att utarbeta metoder och samarbeten som passar respektive delprojekts målgrupp och lokala förutsättningar. Delprojekten har också egna lokala mål som följs upp av respektive delprojektledare. I den här rapporten kommer endast behandlas insatser och mål som är gemensamma för Grenverket Södertörn. I kommande rapporter inom ramen för serien ”Grenverket Södertörn redovisar” kommer utvecklingen i delprojekten att redovisas.

2.3 De särskilda insatserna

Redovisningen av de särskilda insatserna är gjord efter en litteraturstudie av det material som finns i projektet om insatserna. Det handlar bl.a. om projektsamordnarens egen dokumentation, uppgifter från delprojektledarna, fyra projektrapporter (Unell, 2010-1, 2010-2 och 2010-3 samt Ågren, 2012), rapporter från projektets externa utvärderare (PWC 2010, 2011-1, 2011-2 och 2011-3) och rapport från utbildningsanordnare (Wahlund-Järvi, 2010-1, 2010-2, 2010-3, 2011-1, 2011-2, 2012). Samtliga rapporter från utvärderare och utbildningsanordnare finns tillgängliga på projektets hemsida www.samordningsforbundetostrasodertorn.se/grenverketsodertorn.

2.4 Implementering

I slutet av rapporten redogörs för hur projektet arbetat med implementeringsfrågor. Ett omfattande arbete har genomförts av projektledningen för att förbereda ett förslag till hur verksamheten i projektet kan tas om hand efter projektavslut. I denna rapport redogörs kortfattat för det arbetet. För en mer fullständig redogörelse hänvisas till projektets Plan för implementering.

3. Projektets deltagare

Ett av Grenverket Södertörns övergripande projektmål är deltagarantalet. Målsättningen är att projektet ska ha 800 deltagare per år eller 2 000 deltagare under hela projektperioden. Av dessa ska hälften vara kvinnor och hälften män (Ansökan till ESF 2009-3010096). I samband med att projektet ansökte om medel för förlängning så beräknade vi att de utökade medlen skulle kunna innebära att projektet kunde ge plats för ytterligare cirka 500 deltagare. Det innebär att projektet har som målsättning att ta emot 2 500 deltagare under en fyraårsperiod.

Under den första halvan av projektet var inströmning av deltagare mycket god. Redan i juli 2010 hade projektet haft över 1 000 deltagare. Och när projektet nått halvid enligt den ursprungliga planeringen, den 1 april 2011, hade projektet haft skrivit in 1 471 deltagare (Unell, 2011-1). Därefter har inflödet mattats av något och den 31 december 2011 har projektet haft 1 726 inskrivna deltagare. Anledningen till att inflödet har dämpats är framförallt att delprojektet Ungdomsteamet ändrade inriktning den 1 januari 2011 och arbetar nu med färre antal deltagare i behov av mer omfattande stöd.

Efter att ett antal deltagare ytterligare skrivits in under januari och februari månad 2012, så återstår det ytterligare cirka 750 deltagare att skriva in under återstoden av projektperioden. Eftersom en stor del av deltagarna kan förväntas vara inskrivna en längre tid i projektet är det viktigt att få in deltagare tidigt i projektet så att ändamålsenligt stöd kan planeras och genomföras. Vi vet sedan tidigare att den genomsnittliga inskrivningstiden ligger omkring sju och en halv månad (Unell 2010-3).

Av de 1 726 inskrivna deltagarna har 794 varit kvinnor och 932 varit män. Det innebär 46 procent kvinnor och 54 procent män, vilket ligger inom ramen för vad som enligt en gängse definition är jämställd fördelning (40/60). Att det ändå är något fler män än kvinnor ligger också i linje med arbetslösheten i ungdomsgruppen generellt i Stockholmsområdet (K-M Sjöstrand, 2010). En viss utjämning håller på att ske vad gäller könsfördelningen. Successivt under projekttiden har kvinnornas andel ökat och under perioden augusti 2011 – september 2011 har 50 procent av de inskrivna varit kvinnor.

3.1 Antal deltagare i delprojekten

Flera av delprojekten var något sena med att skriva in deltagare i starten. T.ex. så började varken Paraplyprojektet eller Spången att arbeta med deltagare förrän 2010. Ungdomsteamet och Lyra hade ett försprång vad gäller deltagare eftersom de redan innan projektet startade hade deltagare inskrivna. En bit in på 2010 tog dock inflödet fart i samtliga delprojekt. Det är fler män än kvinnor som skrivits in i samtliga delprojekt utom Lyra. Av nedanstående tabell kan utläsas antal deltagare fördelat på kvinnor och män i de olika delprojekten. Samtliga delprojekt utom Lyra har haft en övervägande andel män inskrivna. Paraplyprojektet är det delprojekt som har haft den ojämnaste könsfördelningen med endast 33 procent kvinnor.

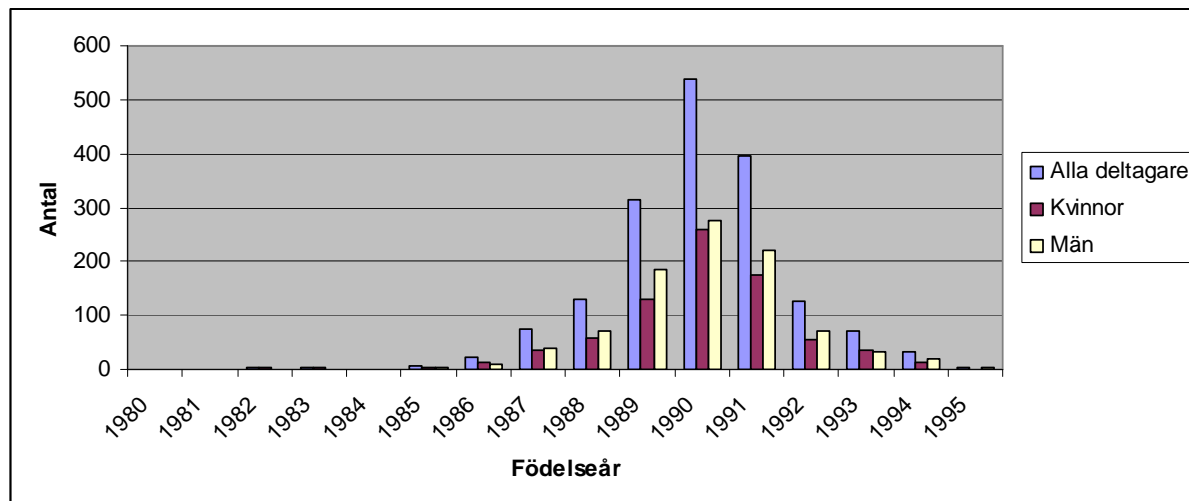
Tabell 1 Antal deltagare i delprojekten 2009-11 – 2011-12

Delprojekt	Antal kvinnor	Antal män	Antal totalt
Ungdomsteamet	588 (46 %)	677 (54 %)	1 265
Paraplyprojektet	43 (33 %)	87 (67 %)	130
Slussen	78 (44 %)	99 (56 %)	177
Lyra	32 (60 %)	21 (40 %)	53
Spången	53 (52 %)	48 (48 %)	101
Totalt	794 (46 %)	932 (54 %)	1 726

3.2 Deltagarnas ålder

Grenverket Södertörn ska huvudsakligen arbeta med deltagare som är i åldern 16 till 24 år. Delprojektet Lyra kan dock ha deltagare som är upp till 29 år och även i de övriga delprojekten förekommer enstaka deltagare som är något äldre. Det stora flertalet deltagare är i tjugoårsåldern och det är ingen större skillnad i ålderstrukturen vad gäller kvinnor och män.

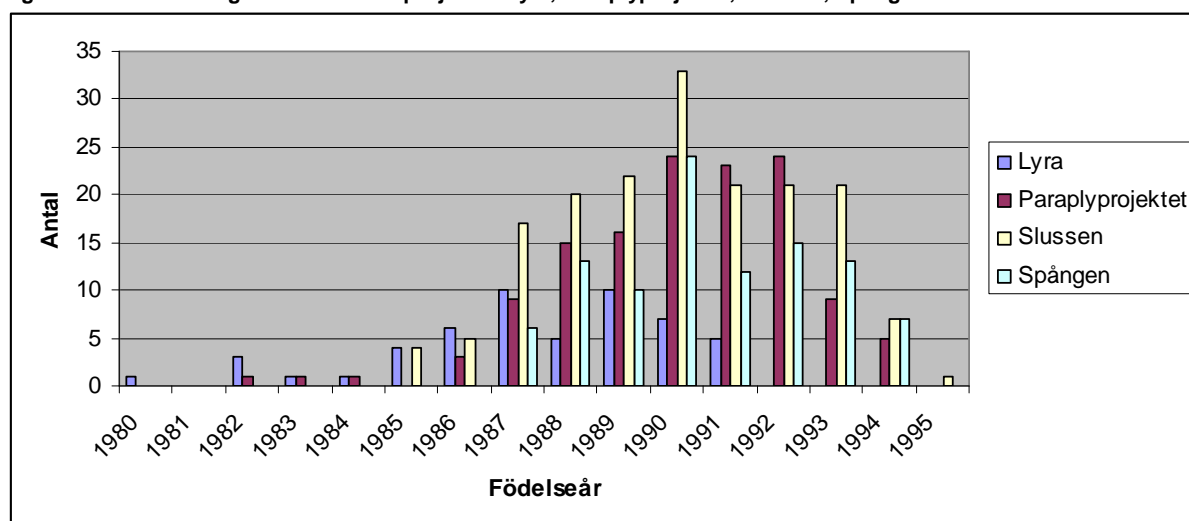
Figur 1 Deltagarnas ålder

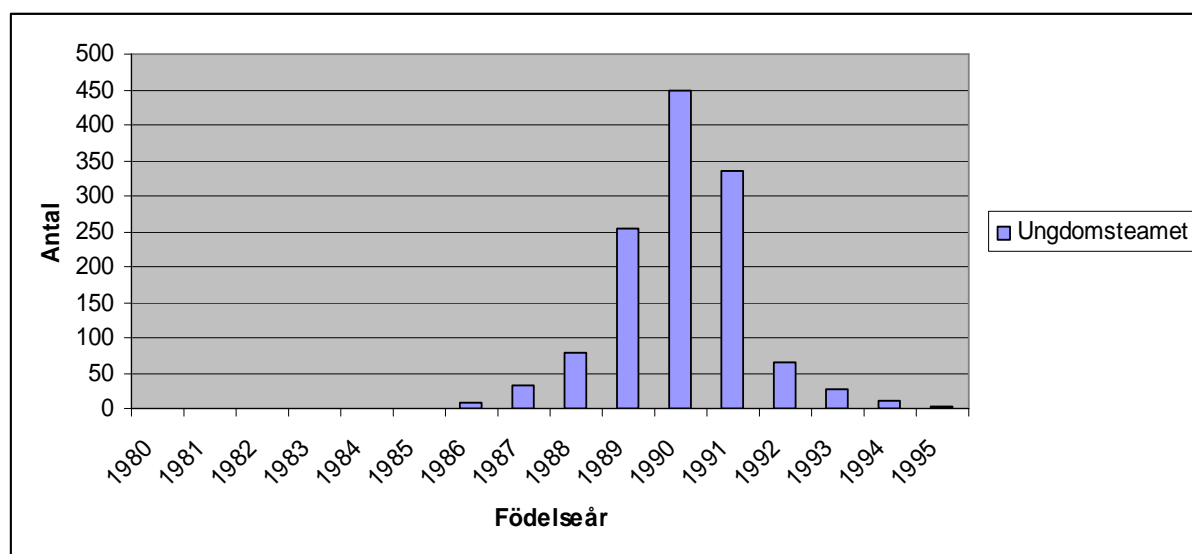

Delprojektet Ungdomsteamet dominerar med sitt stora deltagarantal ovanstående diagram. Om man ser på övriga delprojekt är åldersfördelningen jämnare. Den huvudsakliga förklaringen är att Ungdomsteamet under perioden november 2009 – december 2010 tog emot deltagare som var upp till 21 år.

I nedanstående två diagram är Ungdomsteamet separerat från de övriga delprojekten för att tydliggöra skillnaderna i ålderstruktur. Om man studerar nedanstående diagram finner man att Lyra avviker något med lite äldre deltagare och avsaknad av riktigt unga.

Figur 2 Deltagarnas ålder i delprojekten Lyra, Paraplyprojektet, Slussen, Spången

Figur 3 Deltagarnas ålder i delprojektet Ungdomsteamet

4. Deltagarnas sysselsättning efter projektet

Det övergripande målet för projektet är att 45 procent av deltagarna ska gå vidare till arbete eller studier efter avslutad insats. Målet gäller lika för både män och kvinnor (Ansökan till ESF 2009-3010096).

Under perioden november 2009 – december 2011, kan vi konstatera att 1 166 deltagare av de 1 726 deltagarna som skrivits in har avslutats. Det motsvarar en genomströmning på 67,5 procent. Men av vilken anledning slutade de i projektet då? Det är 411 deltagare som gått vidare till arbete och 215 som gått vidare till studier. Det motsvarar 35 respektive 18 procent. Sammantaget blir det 53 procent vilket är väl över den målsättning om 45 procent till arbete eller studier som projektet har.

Det finns dock vissa skillnader mellan män och kvinnor som kan vara värt att notera. Projektet har generellt sett något bättre resultat för kvinnor. En större andel går vidare till såväl arbete som studier av kvinnorna jämfört med männen. Totalt sett så går 56 procent av kvinnorna vidare till arbete eller studier jämfört med 52 procent av männen. Vi klarar således målsättningen för både män och kvinnor, om än med olika stor marginal.

Tabell 2 Avslutsanledningar för kvinnor och män

Avslutsanledning	Kvinnor	Män
Arbete	38 %	36 %
Studier	16 %	15 %
Totalt arbete och studier	54 %	51 %

Delprojekten har var för sig olika målsättningar när det gäller resultat av projektets insatser. Tre av delprojekten har ett eget mål för arbete eller studier efter projektet. Slussen, Spången och Ungdomsteamet¹ har samtliga som mål att 50 procent ska gå vidare till arbete eller studier efter projektet. Även om inte alla delprojekt har ett lokalt mål om arbete eller studier, så ska alla delprojekt ändå bidra till Grenverket Södertörns projektgemensamma mål. Och för att se på vilket sätt det sker, så redovisas delprojektens andel var för sig. Ett antal deltagare som är ute i arbete eller studier är fortsatt inskrivna för att kunna få stöd i arbete eller studier genom projektet.

Tabell 3 Deltagare till arbete eller studier i delprojekten

Delprojekt	Antal till arbete	Antal till studier	Andel till arbete/studier
Ungdomsteamet	337	132	60 %
Paraplyprojektet ²	16	10	30 %
Slussen	32	43	60 %
Lyra	6	6	40 %
Spången	20	24	31 %

¹ Ungdomsteamets mål för deltagare till arbete eller studier har ändrats vid två tillfällen. I projektansökan angavs målet till 70 %. Tidigt i projektet höjdes det till 80 %, som också var det mål Ungdomsteamet hade innan teamet blev en del i ESF-projektet Grenverket Södertörn. I samband med att projektets målgrupp och inriktning förändrades den 1 januari 2011 sänktes dock målet till det nuvarande 50 %.

² I det mått som redovisas ingår för Paraplyprojektet även de som bara behandlats i samverkansgruppen och fått en myndighetsövergripande handlingsplan men som inte gått vidare till individuellt stöd i Paraplyprojektet. Av de som fått individuellt stöd genom Paraplyprojektets coacher är det omkring hälften som gått vidare till arbete eller studier efter avslut.

5. Övriga projektgemensamma mål

Grenverket Södertörns förutom ovan nämnda projektmål, ytterligare några mål som vi på olika sätt ska följa upp. Nedan följer en kort redogörelse på vilket sätt detta sker.

5.1 Myndighetsövergripande handlingsplan

Enligt projektansökan till ESF så ska 95 procent av deltagarna ha fått en myndighetsövergripande handlingsplan i samband med avslut i projektet (Ansökan till ESF 2009-3010096). Alla delprojekt arbetar med myndighetsövergripande handlingsplan och rapporterar i samband med att deltagare skrivs ut om en sådan finns eller inte. Dessa handlingsplaner ser dock olika ut i delprojekten och behöver göra det eftersom vissa skillnader finns i såväl målgrupp som inriktning. Projektledningen har emellertid gemensamt arbetat fram ett antal kriterier som ska vara uppfyllda för att en handlingsplan ska få kallas myndighetsövergripande handlingsplan i Grenverket Södertörn. Enligt dessa kriterier ska det framgå vem som har tagit fram handlingsplanen, vilka som har samrått inför framtagandet, vilka insatser/aktiviteter som planeras för ungdomen, vem som är ansvarig för att dessa insatser/aktiviteter blir av och hur uppföljning ska ske.

Det här målet kommer Grenverket Södertörn inte att uppnå. För att nå målet får inte fler än 100 ungdomar gå igenom projektet utan handlingsplan. Redan efter det första året så har över 300 ungdomar skrivits ut utan att ha en handlingsplan. Hur väl delprojekten uppnår målet varierar men det kan konstateras att det endast är två av delprojekten som haft en tillräckligt hög andel med handlingsplan – Paraplyprojektet och Lyra där samtliga deltagare vid avslut hade en myndighetsövergripande handlingsplan. Under den första halvan av projekttiden så har cirka 50 % av deltagarna haft en myndighetsövergripande handlingsplan vid avslut i projektet. Framförallt så är det Ungdomsteamets deltagare som har saknat handlingsplan som är aktuell i samband med att ungdomen avslutas. Enligt de senaste månadsrapporterna har samtliga deltagare i Lyra, Paraplyprojektet och Spången haft en myndighetsövergripande handlingsplan. Framförallt är det deltagare i Ungdomsteamet som fortfarande saknar handlingsplan samt ett fåtal i Slussen.

De myndighetsövergripande handlingsplanerna beskrivs som en central del i arbetet enligt projektansökan (Ansökan till ESF 2009-3010096). Vikten av handlingsplanerna var också något som projektets externa utvärderare betonade i sin första delrapport (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2010). I den deltagarenkät som PwC genomförde under våren visade det sig också att 32 procent av deltagarna inte känner till om en handlingsplan upprättats eller inte. (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011-3)

Projektet arbetar nu framförallt med att förbättra processen för framtagande och uppföljning av den myndighetsövergripande handlingsplanen. Projektet har också lämnat en avvikelserapport till ESF om att det inte finns möjlighet att nå målet om 95 % med myndighetsövergripande handlingsplan.

Det här är ett viktigt metodutvecklingsområde som projektet har och avsikten är att i samband med projektavslut kunna redovisa minst ett gott exempel på hur kartläggningar och handlingsplaner kan utformas anpassat utifrån projektets målgrupp.

5.2 Möjligheter till arbete eller utbildning genom projektets insatser

Projektet har som mål att 75 procent av deltagarna ska uppleva att deras möjligheter att erhålla en anställning eller utbildningsplats ska öka. Detta följs upp av delprojekten i lokala enkäter. En sammanställning av dessa behöver göras.

Vi har dock en indikation när det gäller detta projektmål från externa utvärderarnas deltagarenkät som besvarades av 110 deltagare under våren 2011. På frågan om i vilken grad deltagare upplever att deltagandet i projektet har ökat möjligheterna att erhålla en anställning svarade 13 procent i mycket hög grad, 33 procent i ganska hög grad och 41 procent i varken liten eller hög grad. 7 procent ansåg att deltagandet i mycket liten grad ökat möjligheterna och 8 procent i ganska liten grad. Och på frågan om i vilken grad deltagare upplever att deltagandet i projektet har ökat möjligheterna att erhålla en utbildningsplats svarade 20 procent i mycket hög grad, 33 procent i ganska hög grad och 38 procent i varken liten eller hög grad. 4 procent ansåg att deltagandet i mycket liten grad ökat möjligheterna och 5 procent i ganska liten grad. Deltagarna fick också frågan om i vilken nytta deltagandet sammantaget haft för dem och där svarade 36 procent mycket stor nytta och 39 procent ganska stor nytta.

5.3 Projektpersonal och berörda chefers nöjdhet med samarbetet

Projektet har som mål att 80 procent av deltagande personal och berörda chefer anser att samarbetet mellan de samverkande myndigheterna har fungerat väl.

En samlad uppföljning riktad till chefer och personal behöver göras innan projektet avslutas. Enkät till all projektpersonal i Grenverket Södertörn har dock skickats ut vid två tillfällen av projektets externa utvärderare. Av dessa två undersökningar kan man dra slutsatsen att projektets medarbetare anser att samverkan avsevärt förbättrats sedan projektet startades. Samverkan innan projektet startades fick medelvärdet 3,1 (där 1 motsvarar mycket dåligt och 5 mycket bra). På hösten 2010 fick samverkan medelvärdet 3,8 och i den senaste mätningen hade medelvärdet för samverkan ökat till 4,4. (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2012).

6. Projektets särskilda insatser

Grenverket Södertörn arbetar med tre särskilda insatser som ska förstärka arbetet i delprojekten. Dessa insatser är:

1. Supported Employment – där en coach stöttar både deltagaren och arbetsgivaren på arbetsplatsen.
2. Orienteringskurser – där målet är att deltagaren ska få lust till fortsatta studier.
3. Anpassade yrkesutbildningar – med syfte att skapa lämpliga korta utbildningar som passar målgruppen.

6.1 Supported Employment (SE)

Supported Employment är en metod där en coach stöttar både deltagaren och arbetsgivaren på arbetsplatsen. Träningen och stödet ska ske på arbetsplatsen på ett integrerat sätt. SE-metoden används företrädesvis vid arbetsinriktad rehabilitering för personer med bl.a. generella inlärningssvårigheter, neuropsykiatriska och psykiska funktionshinder. Bl.a. så används metoden inom Arbetsförmedlingen och psykiatrin. Det övergripande syftet med metoden är att stötta deltagarna att finna, få och behålla ett arbete. Tanken med Supported Employment i Grenverket Södertörn är att testa om metoden är framgångsrik för målgruppen ungdomar med diffusa och/eller komplexa (Ansökan till ESF 2009-3010096)

Ett särskilt nätverk bildades inom ramen för projektet för SE-handledare redan våren 2010, vilket fortsatte träffas under större delen av 2010. Syftet med nätverket var bl.a. att fylla det behov av erfarenhetsutbyte som finns mellan SE-handledarna i projektet. I nätverket fanns möjlighet att lyfta och diskutera svårigheter i arbetet och få handledning i konkreta ärenden. En särskild utvärdering gjordes av SE-nätverket våren 2010 (Unell, 2010-1).

I september 2011 beslutade Grenverket Södertörns styrgrupp att avsätta särskilda medel för en utvärdering av projektets arbete med SE. I november 2010 tecknades därför ett avtal med projektets externa utvärderare om att genomföra en utvärderingsinsats under våren 2011. Av den rapport som PwC avlämnade i mars 2011 kan bl.a. utläsas att det finns skillnader i hur delprojekten arbetar med SE och att det finns en otydlighet kring begreppet SE i projektet. (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011-2)

I januari 2011 utsågs en metodansvarig i projektledningen för SE. Hon fick ansvar för att driva arbetet med att utveckla metodiken och att på nytt starta upp och leda SE-nätverket. SE-nätverket fick sedan en nystart i mars 2011. Nätverket har börjat arbeta utifrån en arbetsbok om SE och har gjort en genomgång av arbetet med stöd av en programtrogenhetskala för SE. SE-nätverket kommer att med stöd i PwC:s utvärderingsrapport arbeta för att utveckla metodiken för projektets målgrupp.

Enligt PwC hade 96 personer fått stöd av Supported Employment till och med februari 2011. Av dessa var 43 i arbete, praktik eller studier med stöd av SE-handledare. Det antal deltagare som fått stöd av SE-handledare skiljer sig åt mellan delprojekten liksom på vilket sätt man arbetar med SE. (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011-2)

För att ytterligare förstärka arbetet med Supported Employment i projektet så har en utbildning genomförts i samarbete med företaget MISA. Tillsammans med Grenverket Nynäshamn och Tyresö så upphandlades en grundutbildning för 20 medarbetare. Utbildningen omfattade fem heldagar med hemuppgifter och handledning mellan

utbildningstillfällena. Syftet med utbildningen var att ge medarbetarna en gemensam bas att stå på och mer konkreta verktyg att arbeta med målgruppen med.

Hur Grenverket Södertörns arbete med Supported Employment utvecklats finns beskrivet i Elisabeth Ågrens lägesbeskrivning (Ågren, 2012) Elisabeth var tidigare metodansvarig för Supported Employment och ansvarig för projektets nätverk för SE-handledare.

6.2 Orienteringskurser

Grenverket Södertörn upphandlade tidigt i projektet kurser av utbildningsanordnaren Infokomp för fyra terminer med start våren 2010. Kursen skulle bedrivas på heltid med sex schemalagda undervisningstimmar, fem dagar i veckan i tjugo veckor. Innehållet skulle vara kärnämnen och andra tillvalsämnen. Det huvudsakliga syftet med kurserna var att öka ungdomars studiemotivation.

Den första kursen startade i mars 2010 med tjugo deltagare. Av dessa slutförde sju hela kursen. Uppfattningarna bland deltagarna var blandade men flertalet av det tiotal deltagare som besvarade en enkät som delades ut var nöjda. Alla ansåg att personalen var bra och flertalet ansåg att deras studiemotivation hade ökat och att de fått hjälp med sin fortsatta planering. Ett bekymmer under kursen var dock relativt omfattande avhopp och hög frånvaro. Resultatet för deltagarna var blandat. Av de tjugo deltagarna var det åtta som gick vidare till studier direkt efter sommaren och två till arbete. Några av dem som gick vidare till studier började på Grenverket Södertörns yrkesutbildning i Haninge (läs mer om den nedan). En särskild utvärdering gjordes av första terminens Orienteringskurs (Unell, 2010-2).

Den andra kursen påbörjades i september 2010 och till den kursen skrevs tolv deltagare in. Inför kursstart gjordes ett antal förändringar för att förbättra kursen utifrån de erfarenheter som gjordes under våren. Dessa förändringar bestod bl.a. i förstärkt fokus på kärnämnesstudier, möjlighet att prova på kursen i två veckor innan beslut fattas om deltagande, kontinuerliga avstämningar mellan utbildningsanordnaren och projektet och mellan deltagarna och delprojektet. Även vid denna kurs var resultatet blandat. Av de tolv deltagare som anmälades, slutförde sju i stort sett hela kursen. I februari 2011 gjordes en uppföljning och enligt den så gick en vidare till studier och fyra till arbete.

Den tredje kursen genomfördes under vårterminen 2011. Av totalt tio deltagare, var det sju deltagare som slutförde hela kursen. Satsningen på Orienteringskurser avbröts efter vårterminen 2011 på grund av bristande deltagarunderlag. Vi kan efter att ha provat Orienteringskurser under tre terminers tid konstatera att det är en bra utbildningsform för de deltagare som är motiverade och som fullföljer kurser då de flesta av de deltagarna kommit igång och sedan kunnat gå vidare till reguljära studier. Dock är det mycket svårt att motivera deltagare att påbörja och slutföra dessa kurser.

6.3 Anpassade yrkesutbildningar

Grenverket Södertörn prövar i projektet att arbeta med särskilda anpassade yrkesutbildningar. Tanken är att se om det går att skraddarsy korta yrkesinriktade utbildningar som passar målgruppen och som kan leda till arbete. Satsningen påbörjades våren 2010 och pågår fortfarande. Från början var det tänkt att Ungdomsteamet skulle ha 12 deltagare per termin, men satsningen har sedan på grund av det lyckade utfallet utökats och kurserna har nu deltagare från samtliga fyra kommuner i projektet.

Under våren 2010 startades ett samarbete med Centrum Vux (den kommunala vuxenutbildningen i Haninge). Det här samarbetet går ut på att Centrum Vux utifrån projektets önskemål tar fram korta anpassade yrkesutbildningar som sedan projektet köper till självkostnadspris. Centrum Vux har sedan i sin tur valt att samarbeta med en utbildningsanordnare som de handlat upp som underleverantör – kunskapsföretaget Elvira.

Totalt har cirka 160 ungdomar beretts möjligheten till en sådan här utbildningsplats inom ramen för detta samarbete mellan projektet, Centrum Vux och Elvira från och med vårterminen 2010 till och med höstterminen 2011. Under våren 2012 så kommer ytterligare 50 deltagare att genomgå någon av de fyra utbildningarna som startas och den preliminära planen är att fortsätta satsningen även under hösten 2012. En del av deltagarna kommer från Grenverket Södertörns systerprojekt Grenverket Nynäshamn och Tyresö.

6.3.1 Vårterminen 2010

Den första kurs som startades var en säljutbildning som syftade till att göra deltagarna rustade för ett arbete som säljare inom detaljhandeln. Kursen var 15 veckor lång och innehöll ungefär lika delar arbete som praktik. Utbildningsanordnaren har lämnat en slutrapport från utbildningen och av den kan man bl.a. utläsa följande resultat. Det var 15 deltagare som startade utbildningen och av dessa slutförde 12 den. Resultatet var mycket bra. I stort sett alla fick arbete efter utbildningen, de flesta på sin praktikplats (Wahlund Järvi, 2010-1).

Tabell 7 Sysselsättning för deltagare efter Säljutbildning våren 2010

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	11
Slutförde ej kursen	3
Utan arbete	1

6.3.2 Höstterminen 2010

Under hösten 2010 startades ytterligare två yrkesutbildningar i Haninge enligt samma modell. Den här gången var det fråga om en Säljutbildning och en Caféutbildning. Till de här kurserna anmäldes deltagare inte bara från Ungdomsteamet utan också från delprojektet Slussen. Projektet hade också möjlighet att erbjuda platser till Samordningsförbundet Östra Södertörns ungdomsinsatser Ung i Nynäs och Ung i Tyresö.

Det var 14 deltagare som skrevs in på Säljutbildningen, varav 9 slutförde hela kursen, vilket framgår av utbildningsanordnarens slutrapport. Det var totalt fyra som garanterades arbete efter kursen. (Wahlund Järvi, 2010-2) Resultatet var inte fullt så bra som under våren men ändå acceptabelt sett till den svåra målgrupp projektet arbetar med.

Tabell 8 Sysselsättning för deltagare efter Säljutbildning hösten 2010

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	4
Utbildning efter kursen	1
Slutförde ej kursen	5
Utan arbete	4 (2)

Siffror inom parentes anger personer som troligen kommer att få arbete på praktikplatsen, men där inte garanti fanns i samband med kursavslut.

Till Caféutbildningen hösten 2010 anmäldes 13 deltagare, varav 9 slutförde kursen. Resultatet var gott med 6 deltagare som fick arbete i direkt anslutning till kursavslut. (Wahlund Järvi, 2010-3)

Tabell 9 Sysselsättning för deltagare efter Caféutbildning hösten 2010

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	6
Förlängd praktik med möjlighet till anställning	1
Slutförde ej kursen	4
Utan arbete	6

6.3.3 Vårterminen 2011

Våren 2011 startades fyra yrkesutbildningar: en säljutbildning, en caféutbildning och två utbildningar med inriktning på lager och logistik.

Till Säljutbildningen anmäldes 15 deltagare. Till denna kurs fanns det dessutom flera intresserade som dessvärre inte kunde beredas plats. Av dessa 15 var det 12 som slutförde hela kursen. Resultatet på denna kurs var mycket bra då 10 deltagare gick vidare till arbete. (Wahlund Järvi 2011-1)

Tabell 10 Sysselsättning för deltagare efter Säljutbildning våren 2011

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	10
Slutförde ej kursen	3
Utan arbete	5

Till Caféutbildningen anmäldes 14 deltagare varav 6 slutförde. Trots att relativt många hoppade av, så var resultatet förhållandevis gott. (Wahlund Järvi, 2011-2)

Tabell 11 Sysselsättning för deltagare efter Caféutbildning våren 2011

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	6
Slutförde ej kursen	8
Utan arbete	8

Under våren genomfördes två lagerutbildningar. Lagerutbildningarna omfattade fem veckors utbildning i teori och truckkörning. Efter det följde fem veckors praktik som anordnades av delprojekten själva. Totalt deltog 30 deltagare i dessa utbildningar. Kurserna innehöll utbildning i truckkörning och möjlighet att ta truckkörkort. 30deltagare genomförde hela utbildningen och 29 deltagare lyckades ta truckkörkort. Praktikplatser och uppföljning sköts av delprojekten.

6.3.4 Höstterminen 2011

Under höstterminen 2011 genomfördes totalt fyra anpassade yrkesutbildningar: en säljutbildning, en caféutbildning och två utbildningar med inriktning på lager och logistik. På säljutbildningen startade 14 deltagare, varav 13 slutförde kursen och en hoppade av på grund av personliga skäl. Sju av deltagarna som fick arbete, fick det på sin praktikplats. (Wahlund Järvi, 2012)

Tabell 12 Sysselsättning för deltagare efter Säljutbildning hösten 2011

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	9
Slutförde ej kursen	1
Utan arbete	4

På höstens Caféutbildning var det 15 deltagare som startade, varav 11 som slutförde. Tre avslutades på grund av personliga skäl medans en person fick arbete och därmed hoppade av kursen. Resultatet för de som slutförde kursen var gott. (Wahlund Järvi, 2012)

Tabell 13 Sysselsättning för deltagare efter Caféutbildning hösten 2011

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	9
Slutförde ej kursen	4
Utan arbete	2

Två lagerutbildningar genomfördes med totalt 24 anmälda deltagare. Av dessa slutförde 17 deltagare hela kursen och samtliga deltagare förutom en klarade truckkörkortets teoretiska och praktiska prov. Dock var andelen deltagare till arbete något lägre än vid ovan nämnda utbildningar. (Wahlund Järvi, 2012)

Tabell 14 Sysselsättning för deltagare efter Lagerutbildning hösten 2011

Sysselsättning	Antal deltagare
Arbete efter kursen	8
Slutförde ej kursen	7
Utan arbete	9

6.3.5 Fortsatt arbete med anpassade yrkesutbildningar

Projektet fortsätter under 2012 arbetet med anpassade yrkesutbildningar. Under våren 2012 ges möjlighet för upp till 60 deltagare³ att gå någon av de fyra kurser som arrangeras. Parallellt med det så genomför utvärderingsföretaget Payoff en extern utvärdering av kurserna på uppdrag av Samordningsförbundet Östra Södertörn. Utvärderingen kommer att innehålla såväl en kvalitativ utvärdering av kurserna som en socioekonomisk kalkyl för att värdera kursernas kostnadseffektivitet. En rapport kommer lämnas av Payoff den 1 april 2012.

³ De 60 platserna fördelas utifrån behov och önskemål till Grenverket Södertörns och Grenverket Nynäshamn och Tyresös delprojekt.

7. Framtidsfokus

Under 2011 blev det tydligt att Grenverket Södertörns arbete har mycket goda resultat och detta i samtliga delprojekt. Det ledde till att frågan om vad som händer efter projekttiden aktualiserades. Ett arbete har bedrivits under hösten 2011 med att förbereda ett förslag till implementeringsplan för projektet. Det arbetet har bedrivits utifrån två utgångspunkter. Dels på ett direkt uppdrag från Grenverket Södertörns styrgrupp att ta fram ett förslag, dels med bakgrund i att projektet har ett i ansökan till ESF uttalat uppdrag att utveckla metoder och samarbeten som kan implementeras.

Grenverket Södertörns huvudsakliga uppgift är att utveckla nya metoder och samarbeten som leder till arbete eller studier och som kan implementeras i ordinarie verksamhet och spridas. På övergripande nivå handlar det om att fler ungdomar ska komma till arbete eller utbildning för att undvika utanförskap. Det är projektets själva effektmål och de lärdomar som görs under projekttiden ska också kunna användas för att få fler ungdomar i arbete eller studier efter projekttidens slut. (Ansökan till ESF 2009-3010096)

De förväntade vinsterna ligger på såväl individnivå som organisations- och samhällsnivå. På individnivå handlar det om att ungdomar kommer i arbete eller utbildning och på så vis blir självständiga och oberoende. För att detta ska vara möjligt behöver ungdomar få det stöd som de behöver för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden utan väntetider. På organisationsnivå så förväntas projektet bidra till att tillgängliga resurser används så effektivt som möjligt och att dubbelarbete mellan myndigheter undviks. I takt med att projektet pågår förväntas också kunskapen om målgruppens behov och verkningfulla insatser öka. Det mest övergripande målet, på samhällsnivå, är att minska den regionala skillnaden i ungdomsarbetslöshet och ungdomars utanförskap i Stockholms län. (Ansökan till ESF 2009-3010096)

Trots att projektet inte är slutfört, utan det återstår ännu ett och ett halvt år av projekttiden, kan projektet se tydligt att goda resultat kommer att uppnås och det är också möjligt att fastställa ett antal framgångsfaktorer i projektets arbete. Att nöja sig med att de deltagare som fått stöd under projekttiden får del av insatserna är inte rimligt. För att projektets samverkansmyndigheter ska få ut så mycket som möjligt av sina investeringar i projektet så är det viktigt att framgångsrika metoder och samarbeten lever vidare vilket hela tiden varit utgångspunkten för projektets arbete. Projektet har därför tagit fram en plan för implementering av verksamheten. Målet med implementeringen är att ändamålsenlig verksamhet ska kunna finansieras och organiseras efter att Grenverket Södertörn upphör den sista juni 2013. Då merparten av projektmedlen kommer att vara förbrukade per den sista december 2012 krävs det dock att samverkansmyndigheterna redan från 1 januari 2013 kan gå in med finansiering. Förhoppningen är att ändamålsenlig verksamhet ska kunna bedrivas i samtliga fyra medverkande kommuner även efter 2012.

Av projektets Plan för implementering framgår projektets förslag till framtida organisering av arbetet med projektets målgrupp. Fortsatta samverkansinsatser krävs enligt projektets bedömning i samtliga fyra kommuner för att ett effektivt arbete med ungdomar med diffus och komplex problematik ska kunna bedrivas. Framgångsrika metoder och samarbeten har utvecklats i samtliga fyra medverkande kommuner, något som bör tas tillvara även efter projektavslut.

Några framgångsfaktorer är gemensamma för delprojekten:

- Multikompetenta team
- Samlokalisering
- Metod för kartläggning och myndighetsövergripande handlingsplaner
- Samordningsförbundens koordinerande roll

Den första framgångsfaktorn handlar om att samtliga delprojekt arbetar i multikompetenta team med en bred samlad yrkeskompetens som kan samarbeta och möta individens behov. I flera av delprojekten samverkar tjänstemän från mer än en myndighet.

Den andra framgångsfaktorn är samlokalisering – d.v.s. att all personal som arbetar i teamet sitter tillsammans och delar arbetsplats även om de kommer från olika myndigheter. Det innebär snabbare beslutsvägar och att samverkan överlag förbättras mellan myndigheterna.

Den tredje framgångsfaktorn är den metod för noggranna kartläggningar och gemensam myndighetsövergripande planering som utarbetats. Den innebär att man i ett tidigt skede kan se vad ungdomen är i behov av för stöd och göra en hållbar planering.

Den fjärde framgångsfaktor är samordningsförbundens koordinerande roll i projektet. Samordningsförbunden utgör en stabil grund för myndighetsövergripande samverkan och har beslutsstrukturer och samverkansformer som projektet dragit stor nytta av. Därtill så kan samordningsförbunden finansiera vissa specifika externa insatser som inte finns inom myndigheternas ordinarie utbud samt utgöra basen för samverkan även efter projekttiden.

Av projekttiden återstår nu drygt ett år. Projektet har uppvisat mycket fina resultat och det gäller att hålla ångan uppe och behålla de goda resultaten projekttiden ut. Men projektet kommer inte nöja sig med det. Det sista året har projektet för avsikt att använda till framförallt två saker. För det första finns fortsatta förbättringsområden när det gäller metodutveckling – här kommer projektet bl.a. att fokusera på att finslipa metoder för kartläggning och handlingsplan samt att ytterligare förbättra arbetet med Supported Employment för målgruppen. För det andra kommer projektet att lägga ned mycket krut på att förankra de arbetsmetoder och samarbeten som arbetats upp hos de medverkande myndigheterna, detta för att möjliggöra att projektets framgångsrika verksamhet får fortleva efter att projektet avslutas.

Litteraturförteckning

Ansökan till Europeiska socialfonden för projektet Grenverket Södertörn, dnr. 2009-3010096. Extra utlysning 2009 Genomförande programområde 2, 2009-5010011.

Sjöstrand, KM 2010, Arbetslösheten bland ungdomar i sex Stockholmskommuner (Rapport beställd av Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Unell, Pernilla 2010-1. *Hur fungerar SE-nätverket? Utvärdering av Grenverket Södertörns nätverk för Supported Employment-handledare våren 2010*, Grenverket Södertörn redovisar 2010-1.

Unell, Pernilla 2010-2. *Orienteringskurs. Ett bra sätt att öka ungdomars lust att studera?*, Grenverket Södertörn redovisar 2010-2.

Unell, Pernilla 2010-3 *Resultatredovisning. Grenverket Södertörn november 2009 – oktober 2010*, Grenverket Södertörn redovisar 2010-3.

Wahlund Järvi, Carina 2010. *Rapport Grenverket – Butiksutbildning för ungdomar*, Utbildningsföretaget Elvira. (2010-1)

Wahlund Järvi, Carina 2010. *Rapport Grenverket – Säljutbildning 2010-09-06 – 2010-12-17*, Utbildningsföretaget Elvira (2010-2)

Wahlund Järvi, Carina 2010. *Rapport Grenverket – Caféutbildning 2010-09-06 – 2010-12-17*, Utbildningsföretaget Elvira (2010-3)

Wahlund Järvi, Carina 2011. *Rapport Grenverket – Säljutbildning 2011-02-07 – 2011-05-20*, Utbildningsföretaget Elvira (2011-1)

Wahlund Järvi, Carina 2011. *Rapport Grenverket – Caféutbildning 2011-02-07 – 2011-05-20*, Utbildningsföretaget Elvira (2011-2)

Wahlund Järvi, Carina 2012. *Resultat – Grenverket. Kurser genomförda av Elvira Kunskapsutveckling AB.*

Ågren, Elisabeth 2012. *Lägesbeskrivning Supported Employment/Supported Education*. Grenverket Södertörn redovisar 2012-1

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2010, *Utvärdering av Grenverket Södertörn – Delrapport 1*, Samordningsförbundet Östra Södertörn. (2010)

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011, *Utvärdering av Grenverket Södertörn – Delrapport 2*, Samordningsförbundet Östra Södertörn. (2011-1)

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011, *Utvärdering av Grenverket Södertörn – Delrapport 3*, Samordningsförbundet Östra Södertörn.(2011-2)

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2011, *Utvärdering av Supported Employment*, Samordningsförbundet Östra Södertörn. (2011-3)

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2012, Utvärdering av Grenverket Södertörn – Delrapport 4, Samordningsförbundet Östra Södertörn.(2012)

Samtliga rapporter går att ladda ned från projektets hemsida:
www.samordningsforbundetostrasodertorn.se/grenverketsodertorn

Grenverket Södertörn redovisar

I serien Grenverket Södertörn redovisar har följande skrifter publicerats:

2010-1	Hur fungerar SE-nätverket? Utvärdering av Grenverket Södertörns nätverk för Supported Employment-handledare våren 2010.
2010-2	Orienteringskurs. Ett bra sätt att öka ungdomars lust att studera?
2010-3	Resultatredovisning. Grenverket Södertörn november 2009 – oktober 2010.
2011-1	Halvtidsrapport. Grenverket Södertörn november 2009 – mars 2011.
2012-1	Lägesbeskrivning Supported Employment/Supported Education, 2012
2012-2	Goda resultat och framtidsfokus. Grenverket Södertörns resultat November 2009 – December 2011.